

Decyzja
Prezydium KK
nr 156/20

ws. opinii o projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy
budżetowej na rok 2021 (projekt z dnia 27 sierpnia 2020 r.)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 z dnia 27 sierpnia 2020 r.

Prezydium KK domaga się pełnego odmrożenia wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, co będzie miało pozytywny wpływ na budżet poprzez zwiększenie wpływów podatkowych z tytułu wzrostu konsumpcji.

Na negatywną opinię zasługują następujące rozwiązania :

- zamrożenie wynagrodzeń w jednostkach sektora finansów publicznych,
- likwidacja funduszu nagród w jednostkach sektora finansów publicznych oraz niejasne zasady przyznawania nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia,
- obniżenie funduszu nagród i zapomóg dla funkcjonariuszy
- obniżenie kwoty bazowej, w oparciu o którą zostają wyliczone środki na wypłaty nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, wyodrębniane w budżetach wojewodów oraz ministra właściwego do spraw oświaty do poziomu obowiązującego w dniu 1 stycznia 2018 r.

Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Zamrożenie odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych powoduje ograniczanie możliwości pomocy z tego funduszu i świadczy o braku konsekwencji ustawodawcy, który z jednej strony zwiększa kwoty zwolnień przedmiotowych, a z drugiej strony zmniejsza realną kwotę możliwości pomocowych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych dokonane w ustawie z dnia

31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw wniosły zwiększenie limitów zwolnień przedmiotowych wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, co przy zamrożeniu odpisów nie przyniesie oczekiwanego efektu w postaci zwiększenia puli środków pomocowych. Będzie to miało konsekwencje w postaci braku odpowiedniego zaspokajania potrzeb socjalnych pracowników i ich rodzin w sytuacjach związanych z wydatkami i nadzwyczajnymi sytuacjami będącymi skutkiem epidemii COVID-19.

Ponadto po raz kolejny przedstawione skutki regulacji dotyczące odmrożenia podstawy odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych zawierają szacunki jedynie w zakresie oszczędności dla wydatków budżetu państwa, nie uwzględniają one ubytków podatkowych dla budżetu z tytułu niezyskanych dochodów z podatku od towarów i usług.

Zamrożenie wynagrodzeń w jednostkach sektora finansów publicznych

Skala zatrudnienia w administracji publicznej w Polsce kształtuje się poniżej średniej dla Unii Europejskiej. Pomimo wielkiego wkładu pracowników sektora finansów publicznych w okresie pandemii w budowanie rozwiązań, które posłużyły ochronie przedsiębiorstw, proponuje się im zamrożenie płac czy likwidację 3% funduszu nagród o którym mowa w art. 93 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. Zwalczanie skutków epidemii wymagało wprowadzenia wielu nowych rozwiązań prawnych. Ich realizacja łączy się z powstaniem i nałożeniem licznych nowych, dodatkowych obowiązków na pracowników tej grupy.

Dodatkowo realizacja uchwały Rady Ministrów w sprawie wypracowania rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom gospodarczym wywołanym przez COVID-19 z dnia 26 sierpnia 2020 r. polegająca na redukcji zatrudnienia pracowników jednostek finansów publicznych pod znakiem zapytania stawia zapewnienie należytego poziomu realizacji zadań administracji rządowej, które to są ich konstytucyjnym obowiązkiem.

Ponadto, z pandemią łączy się ryzyko zwiększonej absencji chorobowej lub profilaktycznej (kwarantanna) pracowników. Dotyczyć to może również pracowników administracji rządowej. Należałoby zatem rozważyć zagwarantowanie rezerwy kadrowej w administracji rządowej na czas zwiększonej absencji tak, aby zadania mogły być realizowane w sposób niezakłócony. W tym kontekście nieprzemysłana i w pośpiechu

przeprowadzona redukcja zatrudnienia wraz z zamrożeniem wynagrodzeń może doprowadzić do blokady działania administracji i ostatecznie okazać się katastrofalna w skutkach. Jakakolwiek reforma zatrudnienia w administracji państwowej powinna być przygotowana z najwyższą starannością, poprzedzona analizą rzeczywistego zapotrzebowania na kadre (badanie adekwatności struktury zatrudnienia do zadań wyznaczonych jednostkom) oraz w duchu budowania społecznego porozumienia w drodze prowadzenia regularnego, przejrzystego i merytorycznego dialogu trójstronnego.

Tegoroczny projekt tzw. ustawy okołobudżetowej w przepisach dotyczących nie tylko nauczycieli, ale również pozostałych pracowników oświaty (administracji i obsługi) zawiera propozycje, które znalazły zastosowanie w 2020 roku. W projekcie zastosowano niższe, bo zdezaktualizowane wskaźniki z lat minionych:

- 1) na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli a będących do dyspozycji ministra właściwego do spraw oświaty (art. 1),
- 2) na wypłaty nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno – opiekuńczo – wychowawcze w budżetach wojewodów (na nagrody kuratorów oświaty) (art. 2 pkt 1),
- 3) na wypłaty nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno – opiekuńczo – wychowawcze będących w gestii ministra właściwego do spraw oświaty (art. 2 pkt 2),
- 4) służące do ustalania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli (art. 4), od których zależna jest wielkość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych od pracowników oświaty niebędących nauczycielami oraz pozostałych biorców tego świadczenia (art. 53),
- 5) oraz w mniejszym stopniu miernik mający wpływ na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa (art. 3).

Według wyliczeń Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” zastosowanie niższych kwot, tworzących odpisy na wymienione wyżej zadania spowoduje ok. półmiliardowe oszczędności poczynione w samym tylko sektorze oświaty i wychowania. Ta powtarzająca się od wielu lat praktyka w sposób zawołowany obniża środki finansowe na wykonywanie zadań związanych z realizacją niektórych obowiązków, ale wpływa również na obniżenie ustawowych uprawnień grup pracowniczych. NSZZ „Solidarność” sprzeciwia się tego rodzaju praktykom, poprzez które omija się (zmienia) ustalone wcześniej normatywne ustalenia co zasługuje na negatywną opinię.

Likwidacje i ograniczenia funduszu nagród w jednostkach sektora finansów publicznych

Wykreślenie przepisów umożliwiających przeznaczenie środków z Funduszu Pracy na nagrody oraz nagrody specjalne dla pracowników powiatowych urzędów pracy, które miały na celu mobilizację kadry w zakresie działań aktywizujących osoby bezrobotne, zasługuje

na krytykę. Fakt, że ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1409) nie reguluje corocznego zasilania powiatów środkami FP na finansowanie nagród, jest niewystarczający dla uzasadnienia przedmiotowej zmiany. Mając na uwadze możliwy wzrost stopy bezrobocia w związku z epidemią COVID 19 oraz pogorszenie warunków pracy pracowników publicznych służb zatrudnienia, należy przywrócić zapis przyjęty w ustawie na rok 2020r.

Karta Dużej Rodziny

W projektowanym art. 56, planuje się zmiany w zakresie finansowania zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Zgodnie z uzasadnieniem, proponowane zmiany podyktowane są zwiększeniem zainteresowania Kartą Dużej Rodziny (KDR) zarówno przez rodziny wielodzietne, jak i podmioty oferujące ulgi.

Proponuje się podwyższenie w 2021 roku dotacji na realizację ustawy o KDR przez gminy oraz ministra właściwego ds. rodziny, natomiast ogranicza się dotację na finansowanie uprawnień do ulg w wydawaniu paszportu. W treści uzasadnienia brakuje wyjaśnienia dotyczącego ograniczenia dotacji, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 5 lit.d ustawy o KDR o ponad 50% biorąc pod uwagę fakt, że coraz więcej osób występuje o wydanie Karty Dużej Rodziny.

Inne

Finansowanie zadań ujętych w art. 47 tj. związanych z zapobieganiem negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS), modernizacja samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie oraz budowa nowej bazy Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) powinny zostać oparte na niezależnych źródłach a nie w ramach wydatków, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (do kwoty 15 340 tys. zł), ponieważ HEMS nie jest służbą wojskową i zadań z zakresu obronności z zasady nie realizuje.

Propozycja wykreślenia stosowania w roku 2021 przepisu art. 140 ust 3 ustawy o finansach publicznych pozwala na nieograniczone zwiększenie rezerw celowych, co rodzi wątpliwości.

Gdańsk, 23 września 2020 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek